

ΔΡΑΣΗ

Εκτίμηση κινδύνου στο χώρο εργασίας

Εκτίμηση κινδύνου είναι η διαδικασία αξιολόγησης των κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων που προκύπτουν από υπαρκτούς κινδύνους (πηγές κινδύνου) στο χώρο εργασίας. Αποτελεί μια συστηματική εξέταση όλων των πτυχών της εργασίας η οποία μελετά:

- τι θα μπορούσε να προκαλέσει τραυματισμό ή βλάβη,
- εάν θα μπορούσαν να εξαιρεφθούν οι πηγές κινδύνου, και εάν όχι,
- ποια μέτρα πρόληψης και προστασίας έχουν θεσπιστεί ή θα μπορούσαν να θεσπιστούν για τον έλεγχο των πιθανών κινδύνων.

Να θυμάστε:

- πηγή κινδύνου είναι οτιδήποτε μπορεί να προκαλέσει βλάβη - υλικά εργασίας, εξοπλισμός, μέθοδοι ή πρακτικές εργασίας.
- ο κίνδυνος εκφράζει την πιθανότητα, μεγάλη ή μικρή, να υποστεί κάποιος σωματική ή άλλη βλάβη από κάποια πηγή κινδύνου.

Πως εκτιμώνται οι κίνδυνοι

Οι κατευθυντήριες αρχές οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εκτίμησης κινδύνου μπορούν να χωριστούν σε μια σειρά βημάτων.

Βήμα 1 - Προσδιορισμός των πηγών κινδύνου καθώς και των ατόμων που απειλούνται από αυτές.

Αναζήτηση στον εργασιακό χώρο εκείνων των παραγόντων οι οποίοι θα μπορούσαν να προκαλέσουν βλάβη και προσδιορισμός των εργαζομένων οι οποίοι μπορεί να εκτίθενται σε κάποια πηγή κινδύνου.

Βήμα 2 - Εκτίμηση των κινδύνων και καθορισμός προτεραιοτήτων

Υπολογισμός των πηγών κινδύνου (της σοβαρότητάς τους, της πιθανότητας τους, κλπ) και καθορισμός προτεραιοτήτων με βάση τη σοβαρότητα του κάθε κινδύνου. Είναι απαραίτητο να δοθεί προτεραιότητα σε οποιαδήποτε δράση στοχεύει στην εξάλειψη ή την πρόληψη των κινδύνων.

Βήμα 3 - Λήψη αποφάσεων σχετικά με προληπτική δράση

Προσδιορισμός των κατάλληλων μέτρων ώστε οι κίνδυνοι να εξαιρεφθούν ή να τεθούν υπό έλεγχο.

Βήμα 4 - Ανάλυση δράσης

Θέσπιση μέτρων πρόληψης και προστασίας μέσω ενός σχεδίου που θα καθορίζει προτεραιότητες (το πιθανότερο είναι να μην μπορούν να διευθετηθούν άμεσα όλα τα προβλήματα) και καθορισμός του ποιος κάνει τι και πότε, πότε πρέπει να ολοκληρωθεί μια διαδικασία και ποια μέσα διατίθενται ώστε τα μέτρα να τεθούν σε εφαρμογή.

Βήμα 5 - Παρακολούθηση και αναθεώρηση

Η εκτίμηση πρέπει να αναθεωρείται ανά τακτά διαστήματα, ώστε να διασφαλίζεται η ενημερότητά της. Πρέπει να αναθεωρείται όποτε προκύπτουν σημαντικές αλλαγές στον οργανισμό (επιχείρηση) ή ως αποτέλεσμα των πορισμάτων έρευνας σχετικά με κάποιο ατύχημα ή παρ' ολίγον ατύχημα.

Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

• Εκτίμηση κινδύνου στο χώρο εργασίας • Προστασία των εργαζομένων στον κλάδο των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και της τροφοδοσίας • Οικολογική οδήγηση • Σχετικά με το νερό... • Περιβαλλοντικά νέα

IN THIS ISSUE

• Risk assessment at workplace • Protection of workers in hotels, restaurants and catering • About the water... • Environmental news

Προστασία των εργαζομένων στον κλάδο των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και της τροφοδοσίας

Ο κλάδος των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και της τροφοδοσίας (Horeca) αφορά ξενοδοχεία, μπαρ, παμπ, εστιατόρια, συμβαλλόμενες εταιρείες τροφοδοσίας, ταχυφαγεία που προσφέρουν φαγητό σε πακέτο, καφετέριες και μπιστρό. Είναι σημαντικός παράγοντας για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών αλλά και για την οικονομία γενικότερα σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτός ο αναπτυσσόμενος κλάδος απασχολεί σήμερα 7,8 εκατομμύρια ανθρώπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Χαρακτηριστικά του κλάδου

Ο κλάδος των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και της τροφοδοσίας αποτελείται κυρίως από μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από δέκα εργαζομένους. Το εργατικό του δυναμικό αποτελείται από άτομα νεαρής ηλικίας: σύμφωνα με ευρωπαϊκές στατιστικές (ΕΕ-25, Eurostat 2005) περίπου 48 % είναι κάτω των 35 ετών, ενώ άνω των 55 ετών είναι λιγότερο από 10 % του εργατικού δυναμικού, παρότι οι αριθμοί αυτοί βρίσκονται σε άνοδο λόγω των δημογραφικών αλλαγών.

Οι γυναίκες εργαζόμενες – 54 % του εργατικού δυναμικού – είναι περισσότερες από τους άντρες. Ο συγκεκριμένος κλάδος θεωρείται μια καλή αφετηρία για την είσοδο των νεαρών και σχετικά ανειδίκευτων εργαζομένων στο εργατικό δυναμικό. Το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων είναι χαμηλό: 40 % των απασχολούμενων είναι σχετικά ανειδίκευτοι. Μόνο ένας απασχολούμενος στους δέκα έχει ανώτερο επίπεδο μόρφωσης. Παρά τις απαιτητικές συνθήκες εργασίας, τα ποσοστά ατυχημάτων και ασθενειών δεν υπερβαίνουν τον μέσο όρο.

Ευρωπαϊκές, διεθνείς και τοπικές πολιτικές και πρακτικές

Τα τελευταία χρόνια, η νομοθεσία σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία γίνεται όλο και πιο περίπλοκη. Εφόσον 90 % όλων των επιχειρήσεων του κλάδου των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και της τροφοδοσίας είναι πολύ μικρές, οι εργοδότες συχνά δεν διαθέτουν το χρόνο και τους πόρους για να κατανοήσουν τα νομοθετικά ζητήματα που αφορούν τον κλάδο και να συμμορφωθούν προς αυτά. Η εφαρμογή της νομοθεσίας σε επίπεδο εταιρείας φαίνεται να είναι ένα σημαντικό πρόβλημα του κλάδου.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι εργαζόμενοι καλύπτονται από την οδηγία - πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ, η οποία υποχρεώνει τους εργοδότες να διενεργούν εκτιμήσεις κινδύνου και τους επιβάλλει το γενικό καθήκον να διασφαλίζουν την υγεία και την ασφάλεια όλων των εργαζομένων στους χώρους εργασίας.

Υπάρχουν κάποιες πολιτικές που έχουν διαμορφωθεί ειδικά για τον κλάδο των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και της τροφοδοσίας. Κάποιες πολιτικές, όπως η ανάλυση πηγών κινδύνου και κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP) και η απαγόρευση του καπνίσματος, ώθησαν κρατικούς φο-

ρείς και παροχείς υπηρεσιών πρόληψης να εξετάσουν πιο προσεκτικά τον κλάδο. Σε κάποιες περιπτώσεις, αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη θέσπιση περαιτέρω μέτρων σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία.

Το 2004, η EFFAT (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εργατικών Συνδικάτων στους τομείς των τροφίμων, της γεωργίας και του τουρισμού) και η HOTREC (Επαγγελματική Ένωση Ξενοδοχείων, Εστιατορίων και Καφετεριών στην ΕΕ και τον ΕΟΧ) υπέγραψαν κοινό έγγραφο με τίτλο «Πρωτοβουλία για τη βελτίωση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στον τομέα της φιλοξενίας».

Θέματα που καλύπτονται στο έγγραφο

- **Ίσες ευκαιρίες και απαγόρευση των διακρίσεων:** οι επιχειρήσεις οφείλουν να εκπονήσουν πολιτικές που θα καλύπτουν τις διαδικασίες πρόσληψης, μισθοδοσίας, προαγωγής, εκπαίδευσης και λύσης συμβάσεων.
- **Εργασιακές συνθήκες και οργάνωση της εργασίας:** πρακτικές όπως διαίρεση μιας θέσης πλήρους απασχόλησης σε δύο θέσεις μερικής απασχόλησης (job-splitting), ελαστικό ωράριο εργασίας και άλλα μέτρα που θα προάγουν την ισορροπία ανάμεσα στην επαγγελματική και την προσωπική ζωή πρέπει να ενθαρρύνονται. Οι επιχειρήσεις πρέπει επίσης να επιζητούν την επαναπρόσληψη των εποχιακών εργαζομένων από τη μια σεζόν στην άλλη, ώστε να διατηρηθεί η σταθερότητα και η συνοχή.
- **Δίκαιες αμοιβές:** η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα. Πρέπει να εξετάζονται και μη οικονομικά κίνητρα τα οποία έχουν «φιλικό προς την οικογένεια» αντίκτυπο, όπως είναι οι υπηρεσίες βρεφονηπιακών σταθμών.
- **Επαγγελματική και συνεχής κατάρτιση, και διά βίου μάθηση:** η κατάρτιση πρέπει να ενισχύει τα επαγγελματικά προσόντα και την απασχολησιμότητα των εργαζομένων. Οι επιχειρήσεις πρέπει να προσφέρουν περισσότερες ευκαιρίες μαθητείας και πρακτικής άσκησης, όπου είναι εφικτό από οικονομικής και κοινωνικής άποψης.
- **Υγεία και ασφάλεια:** οι πολιτικές πρέπει να χαράσσονται μέσω διαβουλεύσεων με τους εργαζόμενους και να αναπτυχθούν προγράμματα που στοχεύουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν ειδικά τον συγκεκριμένο κλάδο.
- **Αναδιάρθρωση:** οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους πρέπει να είναι ενήμεροι σχετικά με την κατάσταση της εταιρείας τους καθώς και να ενημερώνονται και να ζητείται η συμβουλή τους σχετικά με οποιεσδήποτε προγραμματιζόμενες δραστηριότητες αναδιάρθρωσης. Κάτι τέτοιο θα αποτρέψει ή τουλάχιστον θα περιορίσει τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση και θα εμποδίσει την επιδείνωση των σχέσεων εργοδότη-εργαζομένου.

Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΔΗΓΗΣΗ

Σειρά μέτρων, που θα συμβάλουν στη διάδοση της οικολογικής οδήγησης (eco-driving) θα προωθήσει το υπουργείο Μεταφορών. Μεταξύ των μέτρων είναι η εισαγωγή της οικονομικής-οικολογικής οδήγησης στην εκπαιδευτική και στην εξεταστική διαδικασία για την απόκτηση άδειας οδήγησης από τον Ιανουάριο του 2009.

Ειδικότερα, στα υπό έκδοση εγχειρίδια Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών κάθε κατηγορίας, προστίθεται ειδικό κεφάλαιο με αναφορά στην οικονομική-οικολογική οδήγηση, καθώς και σχετικό ερωτηματολόγιο για τον σκοπό αυτό, ενώ και στην πρακτική εξάσκηση οι υποψήφιοι οδηγοί θα εξετάζονται σε τέτοια θέματα.

Στο πλαίσιο της οικολογικής οδήγησης οι οδηγοί καλούνται να εφαρμόσουν κάποιες «οδηγίες», μεταξύ των οποίων η διατήρηση σταθερής ταχύτητας, το σβήσιμο του κινητήρα σε περιόδους μακράς αναμονής, ο συστηματικός έλεγχος των ελαστικών, η συνεπής συντήρηση της μηχανής του οχήματος και του κλιματισμού του.

Με το eco-driving μπορούμε να πετύχουμε:

- 10-25% λιγότερα ατυχήματα επομένως βελτίωση οδικής ασφάλειας.
- 10-25% λιγότερη κατανάλωση καυσίμου και συνακόλουθα μείωση των εκπεμπόμενων αέριων ρύπων.
- Σημαντική μείωση της ηχορύπανσης.
- Μείωση ενεργειακού κόστους καθώς και κόστους συντήρησης οχήματος και ασφάλισής του.
- Μεγαλύτερη άνεση για τον οδηγό και τους επιβάτες σε δημόσια και ιδιωτικά οχήματα.
- Ενίσχυση εμπιστοσύνης του επιβατικού κοινού προς τα δημόσια μέσα όταν εφαρμόζουν την οικολογική οδήγηση.

- Ίσος χρόνος ταξιδιού σε σχέση με τον συνήθη τρόπο οδήγησης.

Το υπουργείο Μεταφορών ανακοίνωσε ακόμη ότι θα εφαρμόσει το eco-driving και στους εποπτευόμενους από αυτό Οργανισμούς και συγκεκριμένα στα δημόσια Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Στον ΗΛΠΑΠ θα γίνουν τα εξής:

- Ελάττωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και μείωση των εκπομπών CO₂ στην πηγή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Βελτίωση της οδικής ασφάλειας οδηγών και επιβατών.
- Ελάττωση του κόστους συντήρησης των τρόλεϊ της εταιρίας.
- Βελτίωση της άνεσης κατά τη μεταφορά οδηγού και επιβατών.
- Βελτίωση της εικόνας της εταιρίας μέσω της προώθησης των ωφελειών, που προκύπτουν από το Eco-driving στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του ΗΛΠΑΠ.

Στην ΕΘΕΛ

Σε ό,τι αφορά τα λεωφορεία της ΕΘΕΛ, εκτός από την ανανέωση του στόλου, οι οδηγοί θα περάσουν από ειδικά σεμινάρια, ώστε να υιοθετήσουν τους απλούς, αλλά αποδοτικούς κανόνες του Eco-driving.

Σχετικά με το νερό ...

- Το 40% περίπου του παγκόσμιου πληθυσμού, γύρω στα 2,6 δισεκατομμύρια άτομα, δεν έχουν πρόσβαση σε βασικές εγκαταστάσεις υγιεινής. Σε 1 δισεκατομμύριο υπολογίζονται εκείνοι που δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό. Οι συνέπειες αυτών των ελλείψεων είναι καταστροφικές.

- Κάθε 20 δευτερόλεπτα ένα παιδί πεθαίνει είτε από διάρροια, είτε από άλλες ασθένειες που προκλήθηκαν από μολυσμένο νερό.

• Οι συνθήκες υγιεινής αναδεικνύονται σε ένα από τα μείζονα παγκόσμια προβλήματα. Η απουσία συνθηκών επαρκούς υγιεινής είναι ένα σκάνδαλο που κοστίζει τις ζωές 1,4 εκατομμυρίων παιδιών κάθε έτος.

• Το ερώτημα που τίθεται είναι αν ο κόσμος θα διαθέτει αρκετούς υδάτινους πόρους για να αντιμετωπίσει την πληθυσμιακή έκρηξη κυρίως στις αναπτυσσόμενες περιοχές του πλανήτη.

• Σύμφωνα με τις πλέον μετριοπαθείς μελέτες, το 2025, 1,8 δισεκατομμύριο άνθρωποι θα ζουν σε άnuδρες περιοχές με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την οικονομία των χωρών αυτών.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ

Από την Ελλάδα και όλο τον κόσμο

ΔΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ

Τα φυσικά δάση που δεν έχουν αποψιλωθεί μπορούν να αποθηκεύσουν τριπλάσιες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα από ό,τι εκτιμούνταν μέχρι τώρα και 60% περισσότερο σε σχέση με τα δάση που έχουν δημιουργηθεί από δενδροφύτευση. Σε αυτό το συμπέρασμα, καταλήγει, μεταξύ άλλων, έρευνα Αυστραλών επιστημόνων, αναφορικά με τον αποκαλούμενο «πράσινο άνθρακα» και τον ρόλο του στην κλιματική αλλαγή.

Στην έρευνα τονίζεται ότι ο ρόλος των μη αποψιλωμένων δασών και η βιομάζα του «πράσινου άνθρακα» τους, στον αγώνα της καταπολέμησης του φαινομένου του θερμοκηπίου, είχε υποτιμηθεί. Οι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι η Διακυβερνητική Επιτροπή του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές (IPCC) και το Πρωτόκολλο του Κιότο, δεν κάνουν διάκριση ανάμεσα στη δυνατότητα των φυσικών δασών και των μη φυσικών δασών, να αποθηκεύουν άνθρακα. Και όπως οι ίδιοι τονίζουν στη σχετική έκθεσή τους, τα φυσικά δάση έχουν την ικανότητα να αποθηκεύουν τρεις φορές περισσότερο άνθρακα από ό,τι πιστευόταν μέχρι τώρα.

Επιπλέον, τα φυσικά δάση, τα οποία δεν αποψιλώνονται είναι πιο ανθεκτικά στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και σε άλλες καταστροφές από ό,τι τα δάση που υλοτομούνται. Η προστασία των φυσικών δασών αποτρέπει την περαιτέρω εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα που προκύπτει από την καύση ορυκτών καυσίμων.

Το πρωτόκολλο του Κιότο σε συμπληγάδες

Σύμφωνα με πρόσφατες αναφορές του Πρακτορείου Reuters, πάγωσε η μεγαλύτερη πηγή ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων στον κόσμο για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών στον ανεπτυγμένο κόσμο εν μέσω περιπόλων διαπραγματεύσεων για το περιβάλλον και την αβέβαιη ζήτηση δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου, στο πλαίσιο της αγοράς που έχει καθορισθεί από το Πρωτόκολλο του Κιότο. Οι συναλλαγές αντισταθμιστικών ωφελημάτων στην προαναφερόμενη αγορά, αξίας 13 δισ.δολαρίων, έχουν επίσης τεθεί υπό αμφισβήτηση εν μέσω κατηγοριών περί κερδοσκοπίας και συμφωνιών στα όρια της νομιμότητας για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Νέα στοιχεία του ΟΗΕ φέρουν τον αριθμό των νέων προτάσεων για την έναρξη έργων που θα λειτουργούν υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, που υποβλήθηκαν τους τρεις τελευταίους μήνες, μειωμένο κατά το ένα τρίτο από το αντίστοιχο, περσινό διάστημα. Ο αριθμός των σχετικών αιτήσεων, που αφορούν για παράδειγμα σε χρηματοδοτήσεις για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως είναι η αιολική, ανήλθε σε επίπεδα ρεκόρ τον Ιούλιο του 2007.

Με δεδομένο ότι επίκειται η νέα συμφωνία το 2009, η οποία θα τεθεί σε ισχύ από το 2013 και στο πλαίσιο της οποίας αμφισβητείται ότι θα υπάρξει «χώρος» για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα, στελέχη εταιρειών στον ανεπτυγμένο κόσμο, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αγορά έργων ΑΠΕ, τονίζουν τον προβληματισμό τους για το μέλλον των έργων αυτών.

Όπως αναφέρουν, εάν υπάρξουν ριζικές αλλαγές στο Πρωτόκολλο του Κιότο, εάν ανατραπεί το σύστημα της εξαγοράς δικαιωμάτων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, για να αξίζει να υλοποιήσει κάποιος ένα έργο ΑΠΕ, το έργο αυτό όχι μόνον πρέπει να αυτοχρηματοδοτηθεί αλλά να είναι κερδοφόρο μέχρι το 2013.